

Zandwegen in Haren

presentatie voor gemeenteraad Groningen

1 september 2021

Programma

10 - 11 uur

- Welkom en introductie
- Zandwegen cultuurhistorisch erfgoed
- Wat ging er mis met het onderhoud
∞ Vragen en discussie ∞

Thouraya Dil

Jan Wittenberg

Karma Sierts

11 - 12 uur

- Fietstocht

A photograph of a dirt path leading through a forest of tall trees towards a green field. The path is made of light-colored soil and gravel, and the trees are mostly bare, suggesting a late autumn or winter setting. The sky is blue with some light clouds. The overall scene is peaceful and natural.

We vertellen u graag over:

1. Zandwegen als cultuurhistorisch erfgoed
2. Kracht en pracht van het gebied
3. Soorten zandwegen
4. Zorg voor de zandwegen
5. Wat ging mis met het onderhoud

Wij zijn

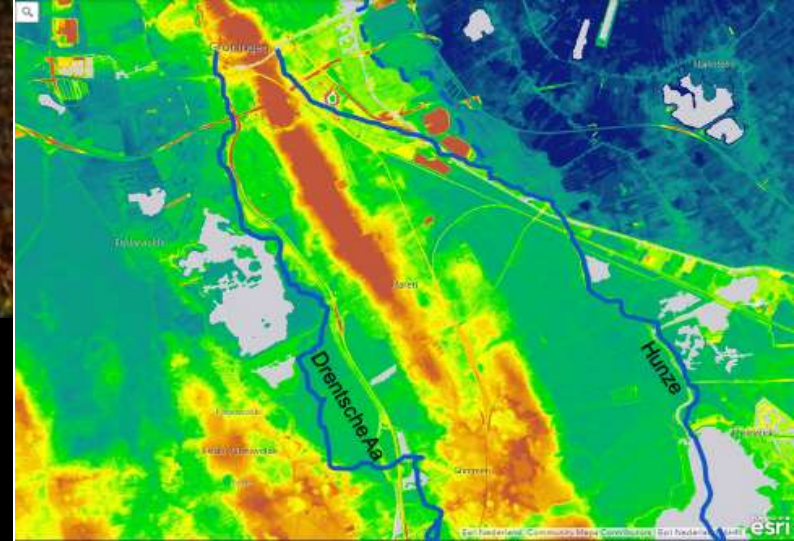
Stichting Landelijk Gebied Haren
we bundelen krachten om

landschappelijke, cultuurhistorische en natuurwaarden
van het landelijk gebied te beschermen en te versterken

Wat we doen

1. Bijdrage Omgevingsvisie, *Kracht van Contrast*
2. Nota zandwegen
3. Bijdrage Groenplan
4. Kritiek beleidskader zonneparken i.s.m. dorps- en bewonersorganisaties
5. Bijdrage ecologisch bermenbeheerplan Haren-Onnen gemeente Groningen
6. Project 'Groene Verbindingen Hondsrug Haren' - Innovatiefonds biodiversiteitsherstel
7. Beheerplan natuurinclusieve landbouw op de Onneres i.s.m. Land van Ons

onze bijdrage aan de Omgevingsvisie

Kracht van contrast

- aangeboden aan B&W, november 2020
- gepresenteerd aan Van der Schaaf en Broeksma, 5 maart 2021
- gepresenteerd aan ambtenaren, 13 april 2021

Zandwegen in Haren cultuurhistorisch erfgoed

GEMEENTE HAREN

ZANDWEGEN

vastgesteld 1989

actualisatie door SLGH

Zandwegen in Haren

Over de zandwegen als cultureel-historisch erfgoed in het landelijk gebied van Haren

Betekenis zandwegen was altijd vanzelfsprekend

- aangeboden aan B&W april 2020
- gesprek met weth. Broeksma september 2020
- 'achterstallig onderhoud' vanaf november 2020
- raadvragen 27 mei 2021
- antwoorden 23 juni 2021 → herijking beleid zandwegen

A photograph of a person riding a bicycle away from the camera on a dirt path in a forest. The path is covered in fallen brown leaves. The trees are tall and thin, with some showing yellow and orange autumn foliage. A tall, thin lamppost stands on the left side of the path. In the distance, a few other people can be seen walking on the path.

Motie gemeenteraad 7 juli 2021 Landschapsvisie dringt aan op

‘Een kaderstellende visie op versterking en borging van landschapswaarden’

Zandwegen in Haren is bouwsteen voor
Landschapsvisie → Omgevingsvisie

A dirt path leads through a lush green forest. The path is flanked by tall, leafy trees on the left and a well-manicured hedge on the right. In the background, a small white house with a gabled roof is visible through the trees. The scene is bathed in bright, natural light, creating a peaceful and inviting atmosphere.

kracht en pracht

Boerlaan

kracht en pracht

Koelenbergsteeg

kracht en pracht

Oorsprong

kracht en pracht

Beslotenveenseweg

kracht en pracht

Duinweg

kracht en pracht

Onneresweg

kracht en pracht

Quintusbos

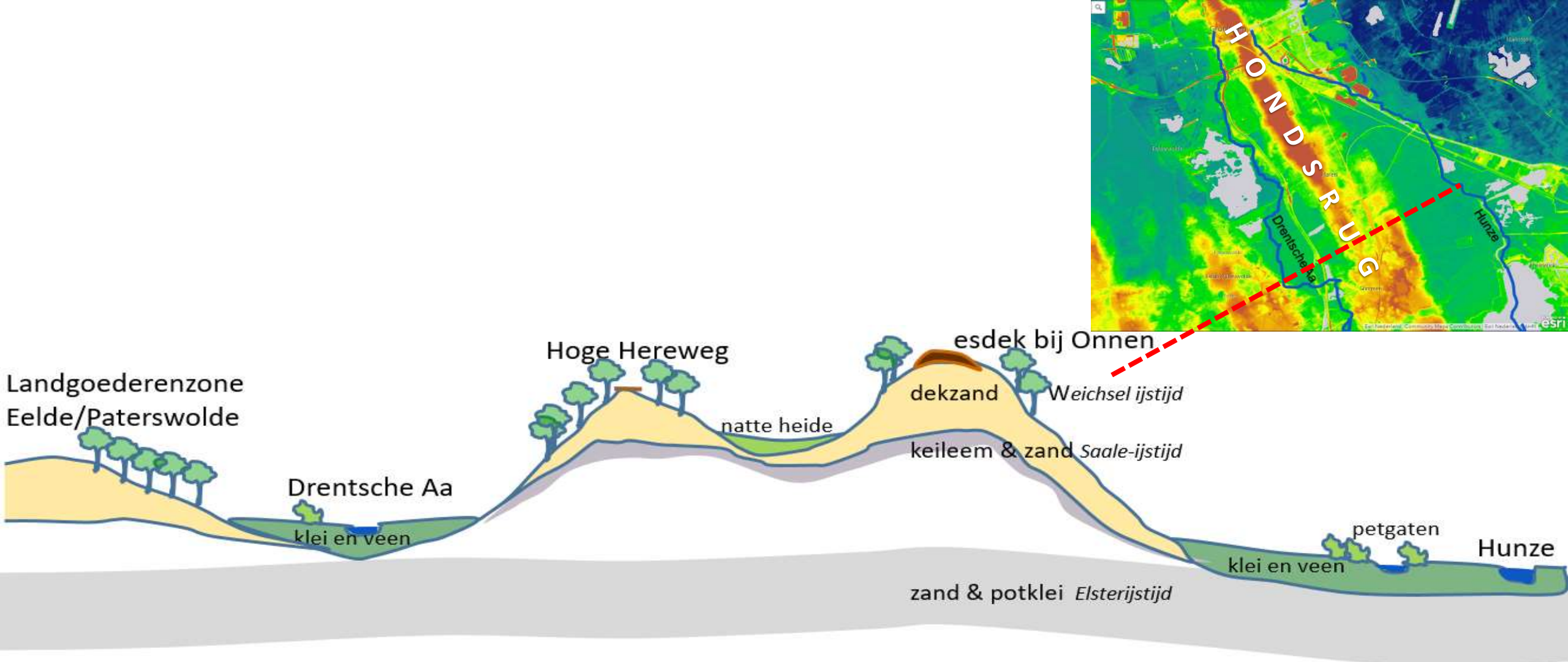
kracht en pracht

Lutsborgsweg

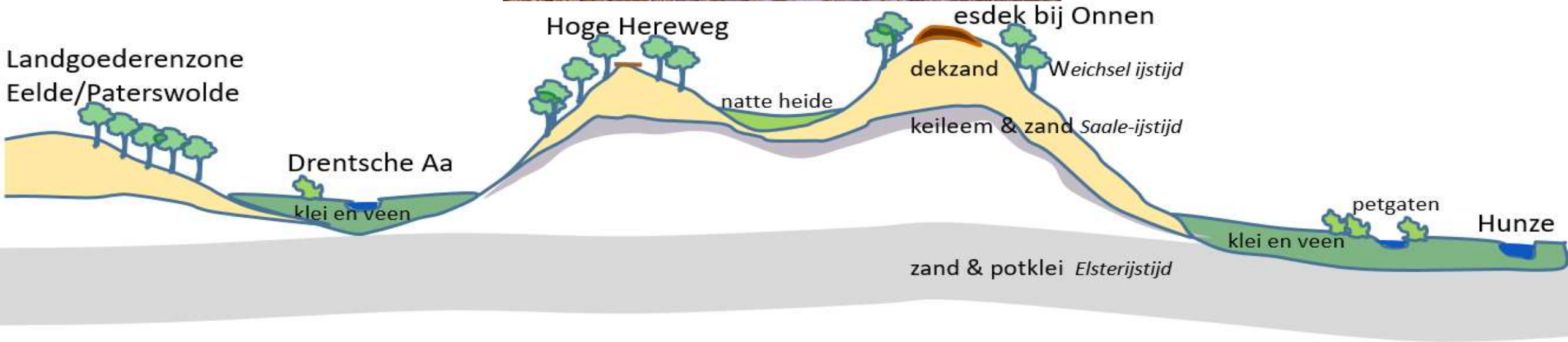
kracht en pracht

Onneres

soorten zandwegen

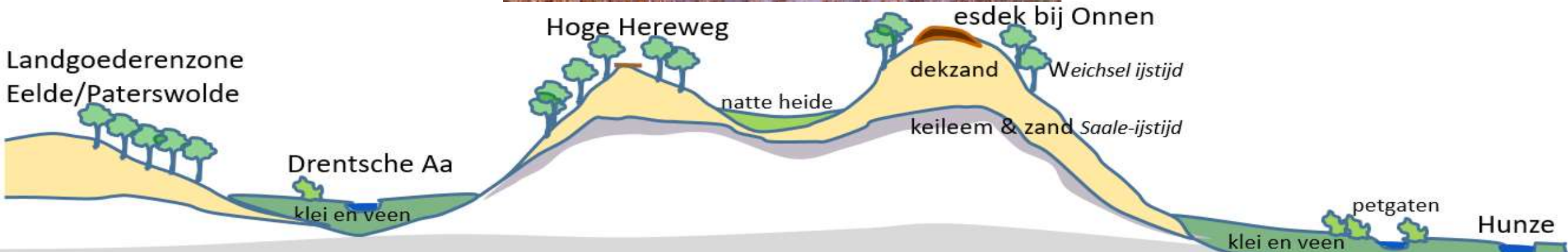
diversiteit in ligging en grondsoort

diversiteit in ligging en grondsoort

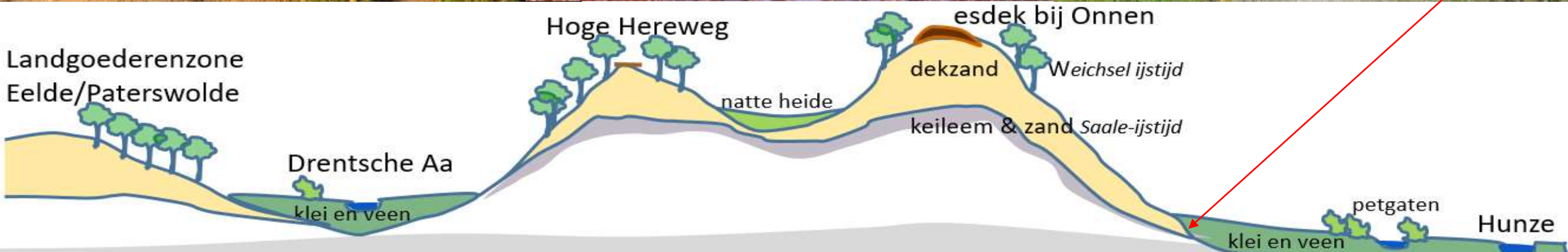
de ruggen

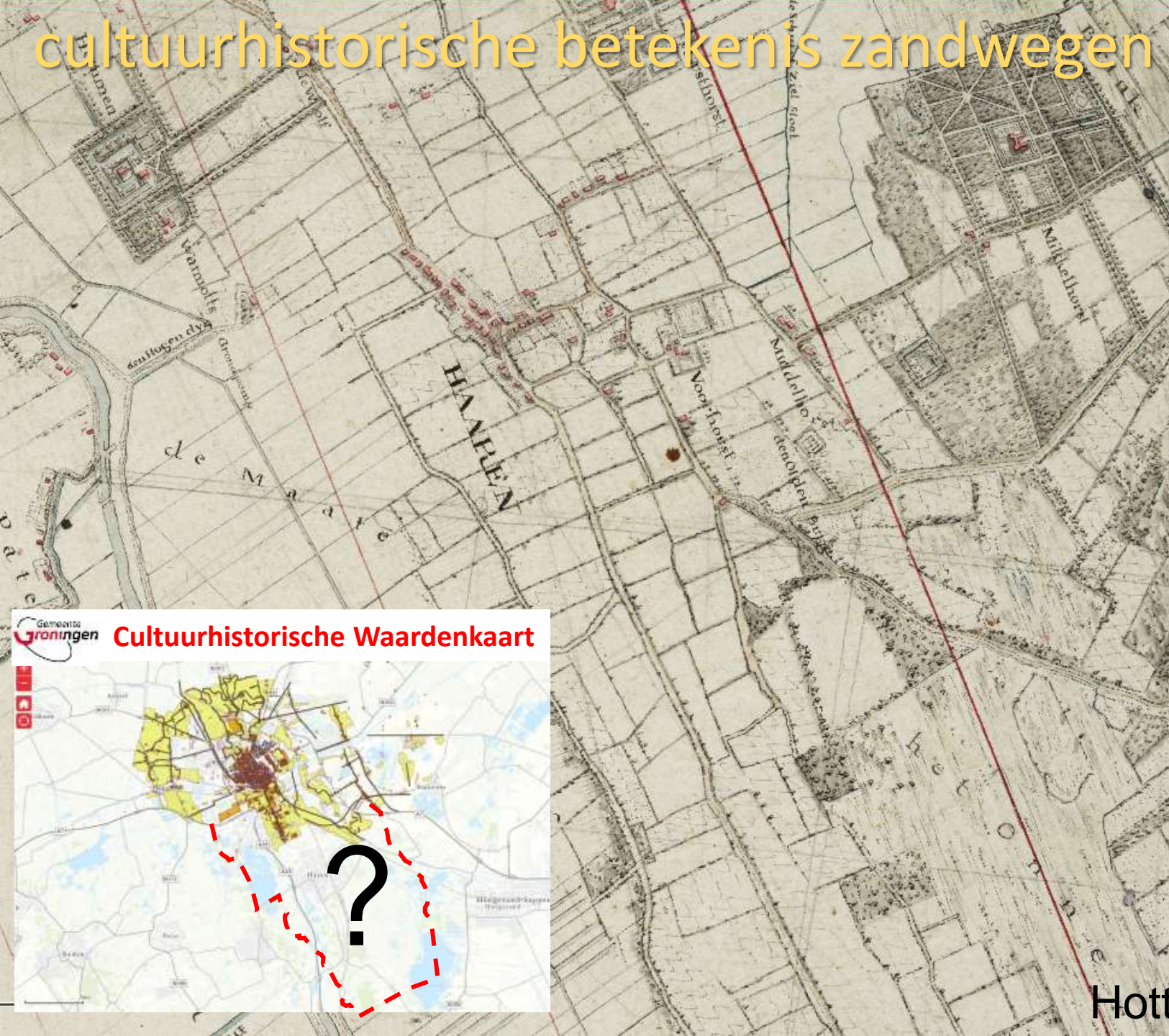
beekdal Drentsche Aa

beekdal Hunze

cultuurhistorische betekenis zandwegen

Hottingerkaart 1788- 1792

Rijksstraatweg - Hoge Hereweg

Onnerweg-Onneresweg

oudste doorgaande routes

cultuurhistorische betekenis

Westerse drift/ Lutsborgsweg

Noordlandsdrift

veedriften

cultuurhistorische betekenis

0.3km

Koelandsdrift

Oude Steeg

Veldmanssteeg

stegen

cultuurhistorische betekenis

0.3km

Achtermadeweg

Noorderhoofdijk

polderwegen

cultuurhistorische betekenis

ontsluitings
functie

diversiteit in functies

Pieterpad

+ agrarische functie

diversiteit in functies

Pieterpad

Conflicterende functies

functie als

Bont zandoogje

ecologische verbindingzone

Zandhagedis

Zandbij

Natuurwaarde van zandwegen in agrarisch gebied

Brabants Landschap

ecologica

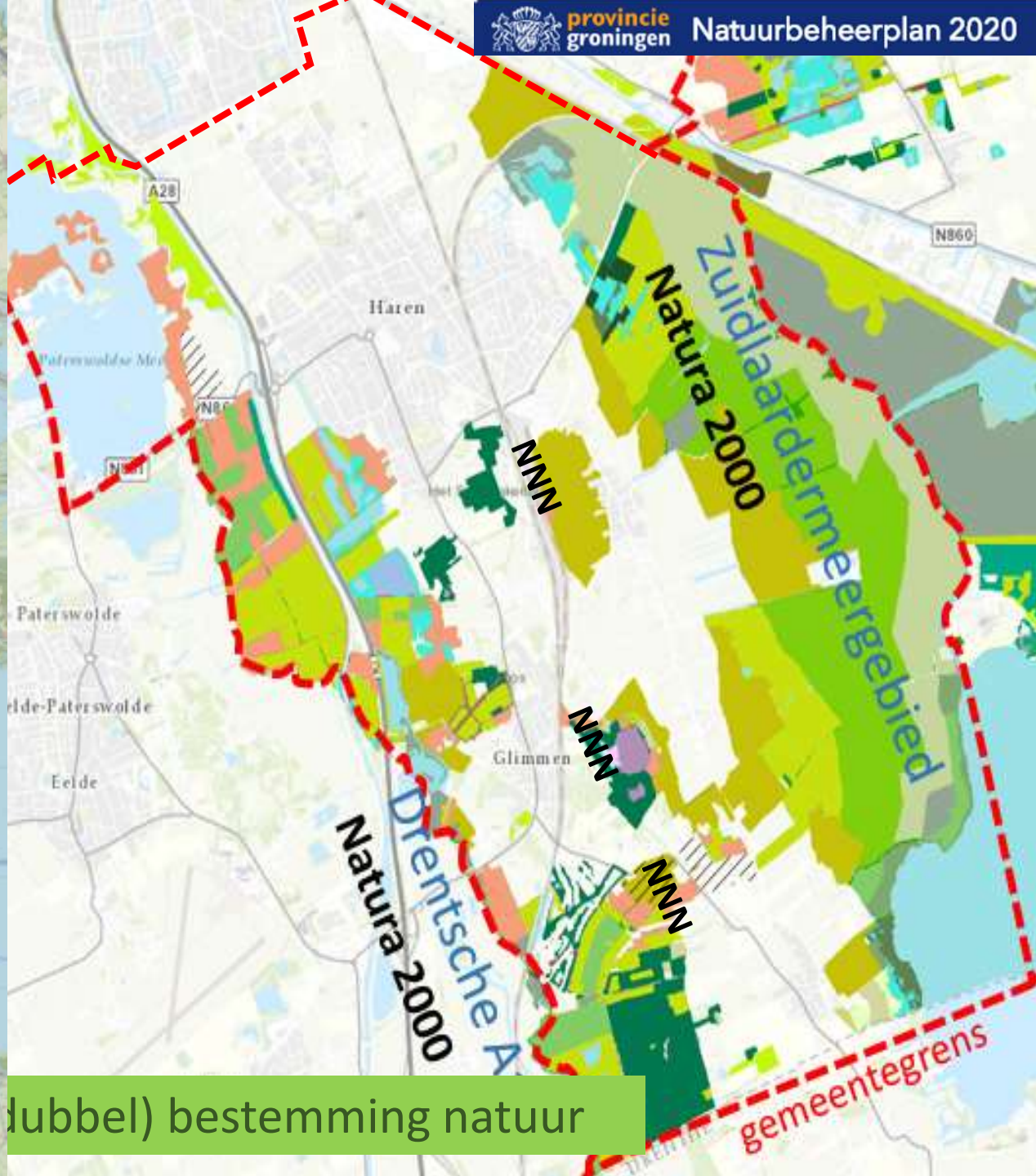
Natuurwaarde van zandwegen in agrarisch gebied

Brabants Landschap

ecologica

© 2010 Stichting Witt

(dubbel) bestemming natuur

75% ligt in Nationaal Park Drentse Aa

grote verschillen in profiel
en grondsoort

elk gebied is anders
geen zandweg is hetzelfde

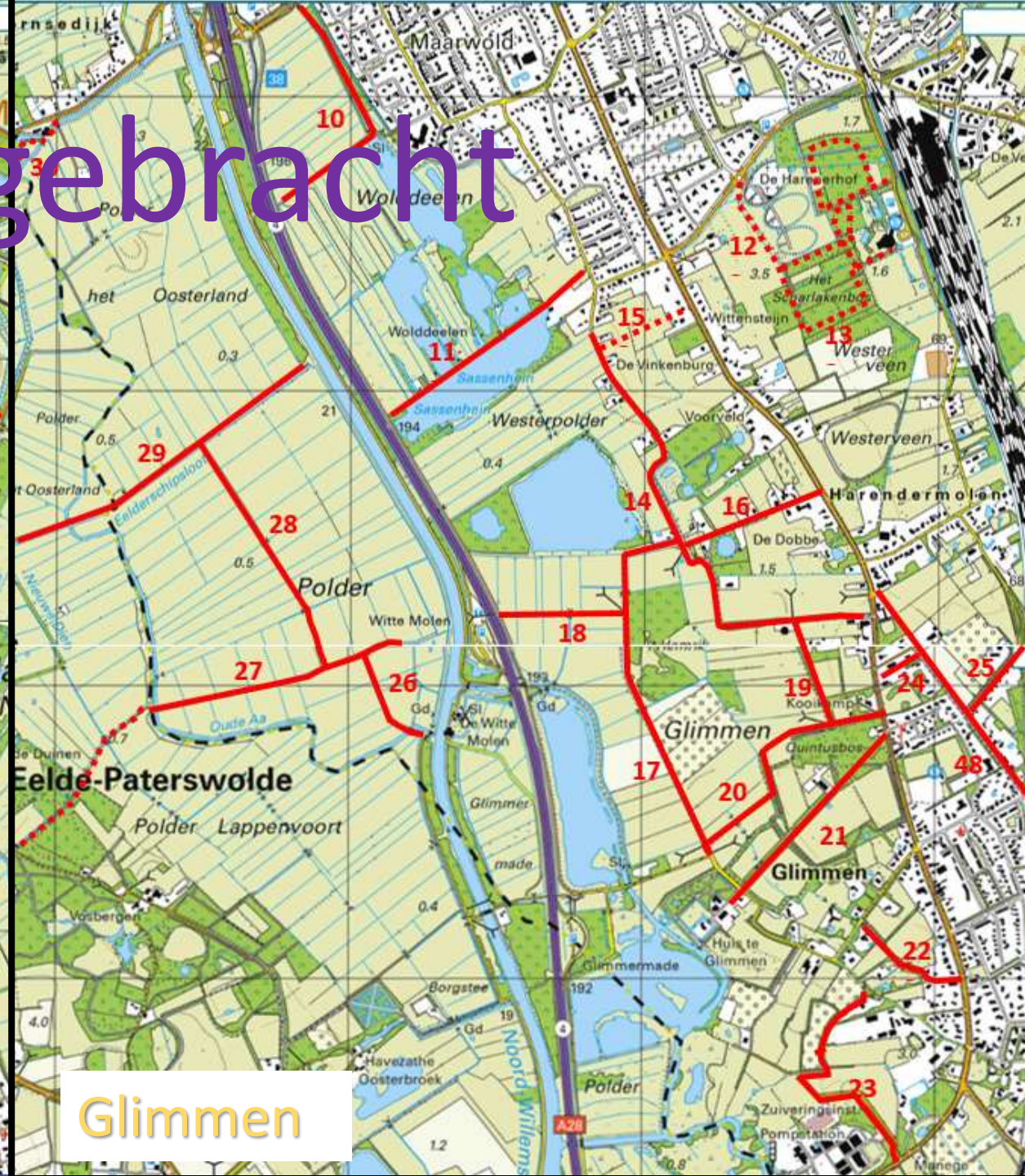
Zandwegen en paden in het landelijk gebied van Haren openbaar toegankelijk excl. verharde

wegvakken		lengte in meters	zandweg	pad	weg/pad niet in onderhoud bij gemeente	
					↓	zandweg met naastliggend fietspad
					↓	zandweg met grind
					↓	aanleg fietspad gewenst
1	Lesse	240				
2	Pad langs de Vork			890		
3	Noorderzanddijk	1.200				900
4	Kloosterpad			360		
5	Bolhuissteeg	260				
6	Rummerinkhof + fietspad langs het spoor	520	620			
7	Ruigelaan	470				
8	Middelhorst + paden rond Mikkelhorst	540			2.000	
9	Rijksstraatweg 79	560				
10	Moarweg	990			990	
11	Sassenhein (zijweg Lutsborgsweg)	840			840	
12	Nieuwlandsweg (ten zuiden Ebelsweg)		320			
13	Scharlakenbos		3.000			
14	Lutsborgsweg	1.700			1.700	
15	De Vennen			400		
16	Boerlaan	500			500	
17	Weg langs het Hemrik	1.300			1.300	
18	Madepad	450			450	
19	Kooiweg	400			400	
20	Oosterbroekweg	850			850	
21	oprijlaan Huis te Glimmen (Rijksstraatweg)				850	
22	Oude Steeg	450				100
23	A-weg	950				
24	Weg langs de sarrieshut (Rijksstr.weg)	150			150	
25	Oude Boerenweg	260			260	
26	Hooijdijk	280			280	
27	Boerlandsdijk	1.000			150	
28	Achtermadeweg	860			700	
29	Oosterland	840				
30	Pad Friescheveen		320			
31	Noordlandsdrift	1.400			1.400	1.200
32	Noorderhooijdijk	2.000			2.000	
33	Zuiderhooijdijk	2.200			2.200	
34	Boerlandspad		630			
35	Veldmansteeg	120				

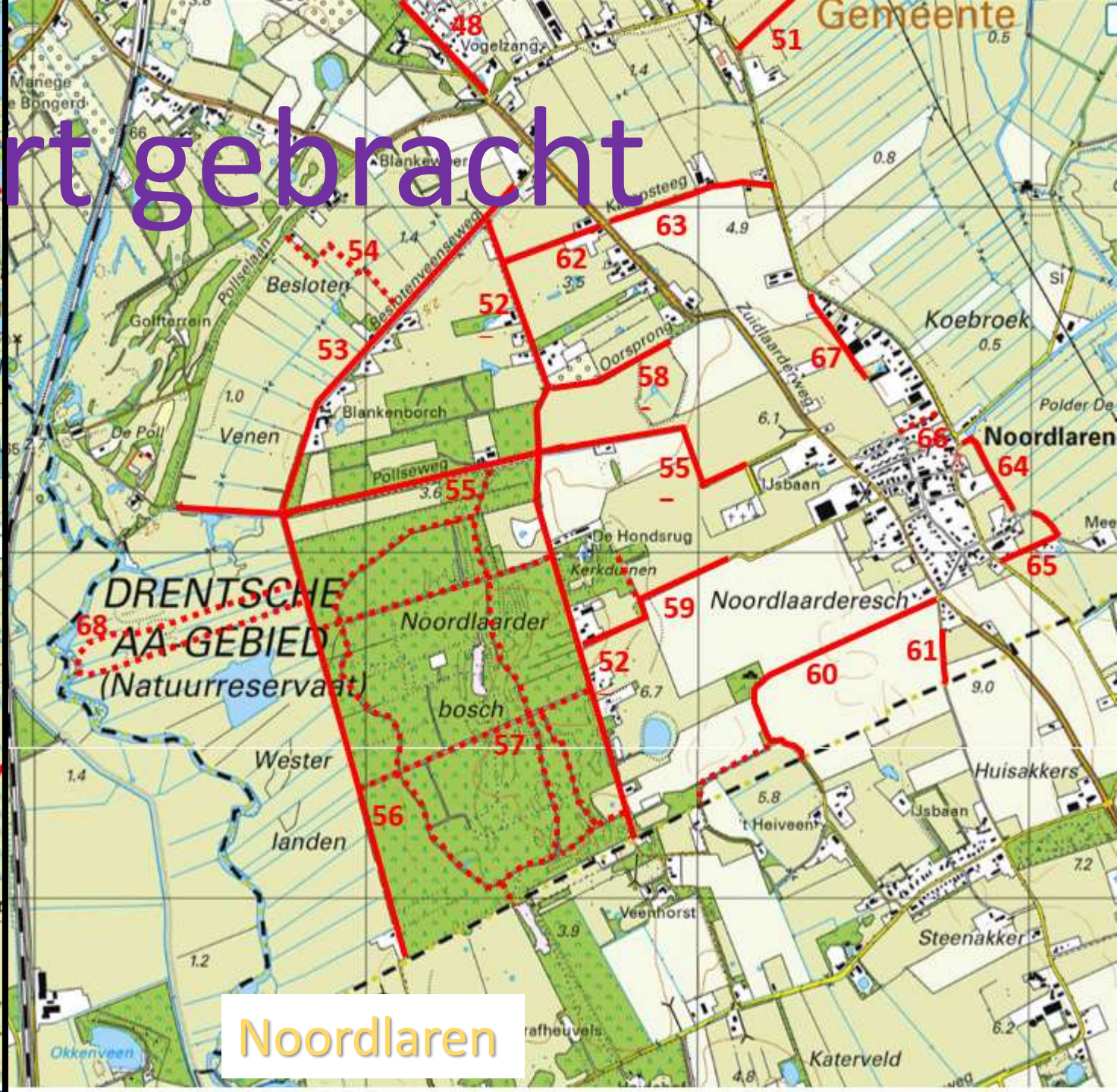
60 wegen en 8 padenstelsels geïnventariseerd

36	Bareldssteeg	160				
37	Koelandsdrift	1.200				
38	Koelandssteeg	100			100	
39	Vlasoorsteeg	320			320	
40	Padlandsweeg	80			80	
41	Onnersteeg	1.800			1.800	
42	Tranendal		250			
43	Koelenbergsteeg	890				
44	Van Swinderenlaan	100		1.250		
45	Velakkersweg	330				
46	Appelbergenweg	200				
47	Paden Appelbergen			3.500		
48	Hoge Hereweg	2.560			2.560	860
49	Leemweg	800			800	
50	Oude schoolweg	1.000				
51	Osdijk	2.000				2.000
52	Duinweg	1.830			1.830	
53	Beslotenveenseweg	1.220			1.220	
54	Pad door de Besloten venen			490		
55	Pollselaan /-weg	1.870			800	
56	Westertseweg	1.330			1.330	
57	Paden Noordlaarderbos			5.160		
58	Oorsprong	420			420	
59	Weg naar de Kerkduinen	560			560	
60	Weg langs het Hunnebed	900			900	
61	Hogeweg/Schutsweg	170				
62	Kampsteeg (west)	320				
63	Kampsteeg (oost)	530				
64	Weg naar de Groenlanden/ Boenderstraat	400				
65	Koningsteeg	180				
66	De Steeg	130				
67	Achter de Hoven	170				
68	Westerlanden laarzenpad			1.470		
totaal zandwegen in onderhoud bij gemeente		42.820				
paden in onderhoud bij de gemeente			6.390			
zandwegen + paden in onderhoud bij gemeente			49.210			
paden in onderhoud bij SBB/ NM/ Het Groninger Landschap				15.300		
zandwegen met een naastliggend fietspad					17.010	
zandweg met grind/steenslag						9.340
aanleg fietspad gewenst						4.100

in kaart gebracht

in kaart gebracht

Zandwegen en paden in het landelijkgebied van Haren openbaar toegankelijk excl. verharde wegvakken									
lengte in meters				zandweg	pad	weg/pad niet in onderhoud bij gemeente			
						↓	zandweg met naastliggend fietspad		
							↓	zandweg met grind	
								↓	aanleg fietspad gewenst
totaal zandwegen in onderhoud bij gemeente				42.820					
paden in onderhoud bij de gemeente					6.390				
zandwegen + paden in onderhoud bij gemeente					49.210				
paden in onderhoud bij SBB/ NM/ Het Groninger Landschap						15.300			
zandwegen met een naastliggend fietspad							17.010		
zandweg met grind/steenslag								9.340	
aanleg fietspad gewenst									4.100

gerubriceerd

wat betekent dat voor
het beheer ?

A dirt road in a forest with parked cars and a cyclist. The road is lined with tall trees, and several cars are parked along the right side. A cyclist is riding away from the camera on the left side of the road. The scene is brightly lit, suggesting a sunny day.

beheer =

- inrichting
↓ ↑
- verkeersmaatregelen
↓ ↑
- onderhoud

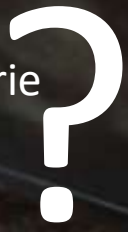

beheer =

- inrichting
↓ ↑
- verkeersmaatregelen
↓ ↑
- onderhoud

‘Stads’ontwikkeling

cultuurhistorie
ecologie
verkeer

‘Stads’beheer

Gebiedsteam
Team groen
uitvoering

afsluiten voor gemotoriseerd verkeer behalve landbouwverkeer

uitgezonderd

Zuiderhooijdijk

Onneresweg

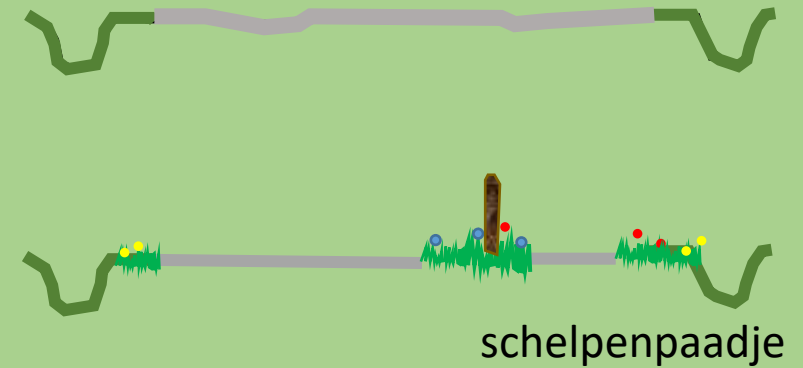
inrichting openbare ruimte

fietspad aanleggen Osdijk

Lutsborgweg/ Weg langs het Hemrik

vervang zinloze borden

Verminder verkeersdruk op Lutsborgsweg/ Boerlaan met bord C12

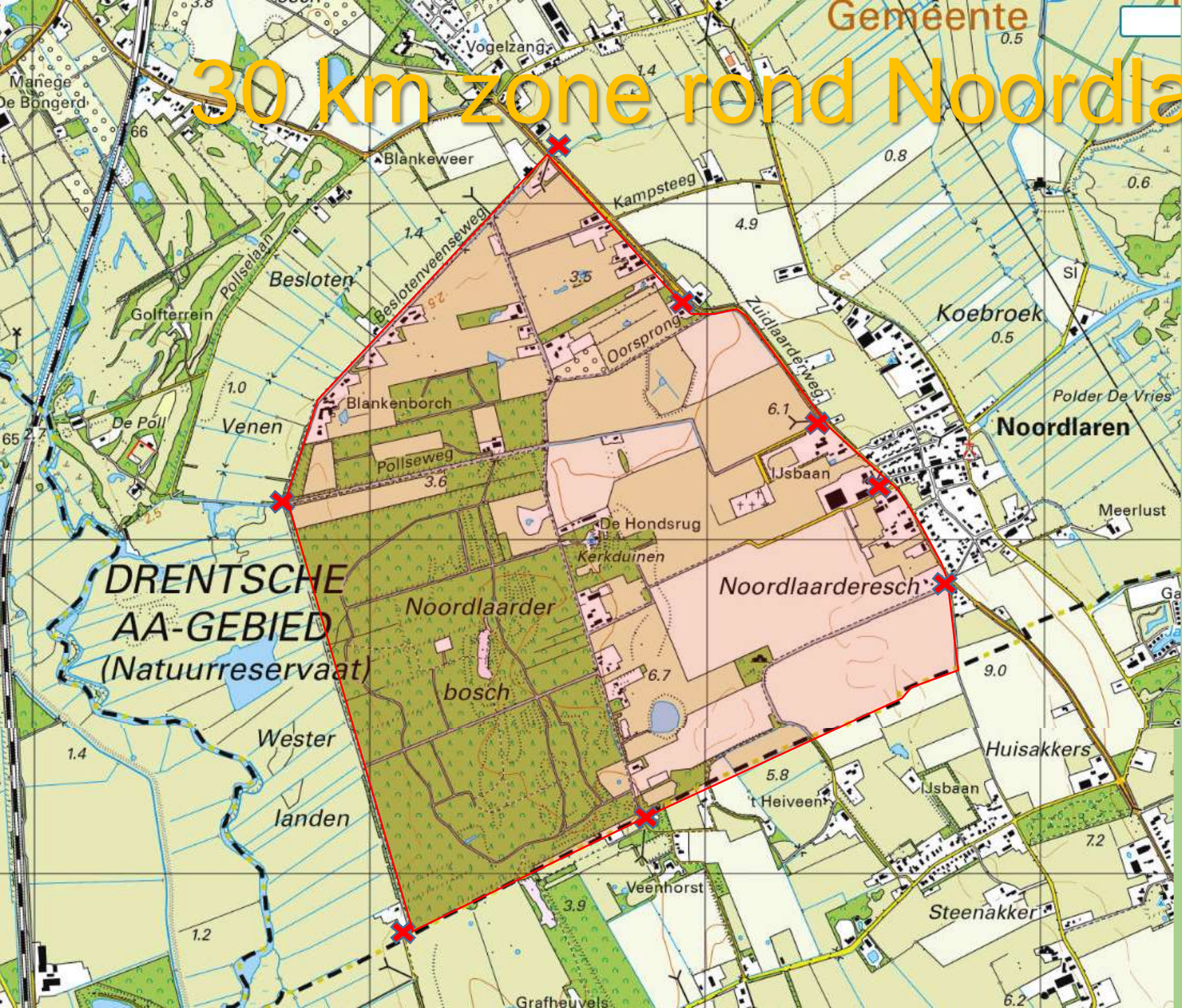

niet handhaafbaar
alles is bestemmingsverkeer

hulp- en bezorgdiensten
hebben al een ontheffing

30 km zone rond Noordlaarderbos

onderhoud

bestaat uit:

- in profiel schaven
- periodiek ploegen
- incidenteel zandsuppletie
- verzorging bermen/ herstel paaltjes
- waterafvoer

OK

OK

iets minder OK

OK

wat ging er mis met het onderhoud ?

1. Geen betrokkenheid, geen aanspreekpunt, geen beleid
2. Aanpak voor alle zandwegen hetzelfde
3. Véél te veel zand
4. Verkeerde weersomstandigheden
5. Verkeerde zand
6. Verkeerd profiel (vlak i.p.v. bol)
7. Bermen bedolven
8. Ecologie 'even vergeten'

véél te veel zand

té fijn zand

zand op aanliggende percelen

zand zakt in sloot

onderhoud was vrijwel niet nodig

resultaat na
'achterstallig onderhoud'

inzet buurtbewoners

paaltjes om hergroei bermen
een kans te geven

Onneresweg zoals het eeuwen goed was

2021 steenslag... ..maar waarom?

aanbevelingen:

1. Borg de zandwegen als cultureel erfgoed
2. Stem onderhoud af op kenmerken van de zandweg
3. Combineer onderhoud zandwegen met bermbeheer
4. Neem per deelgebied (verkeers)maatregelen:
 - Afsluiten voor gemotoriseerd verkeer
 - Beperking snelheid / 30 km zones
 - Verminder parkeerdruk

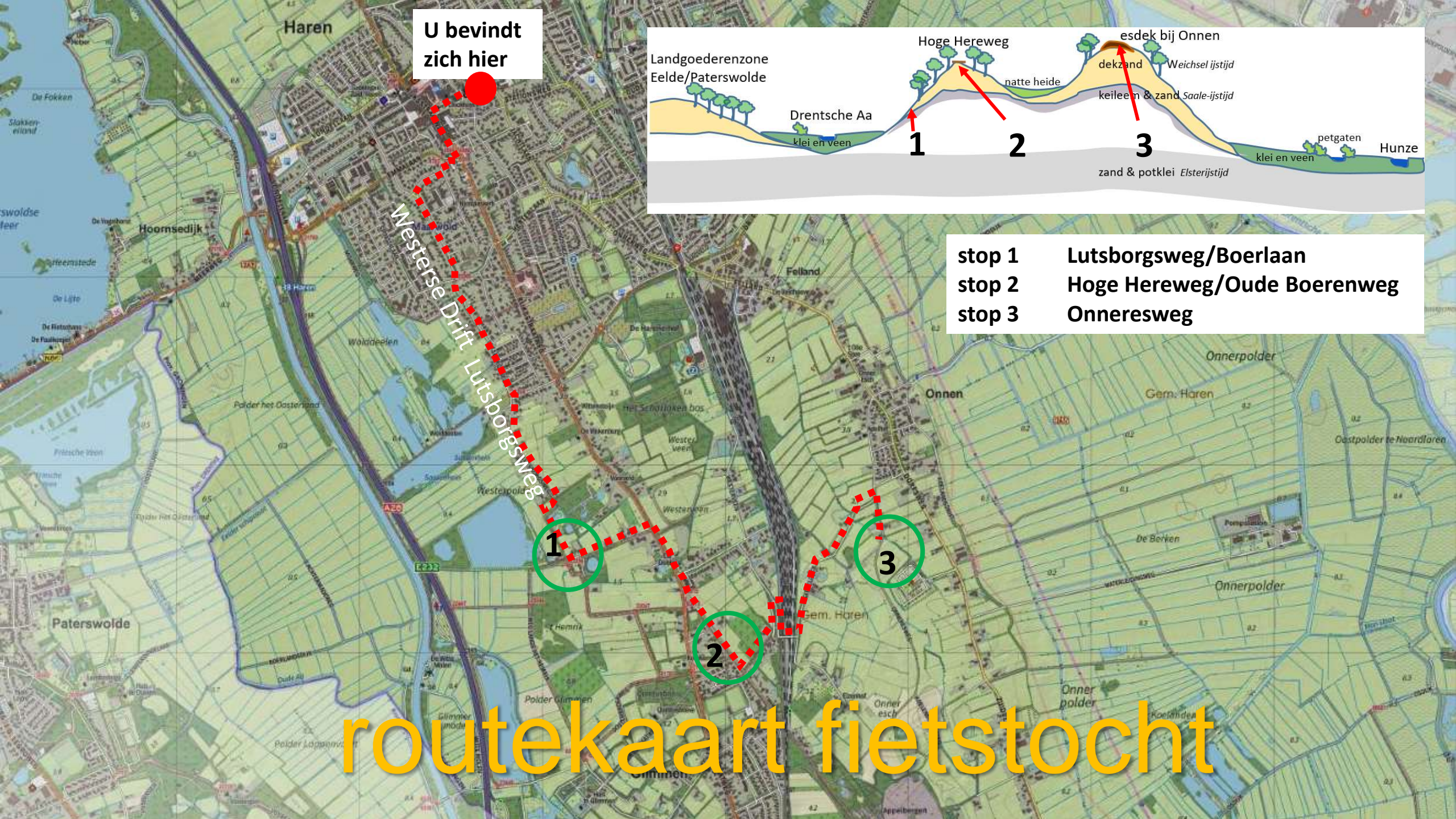
vragen en discussie

U bevindt zich hier

- stop 1 Lutsborgsweg/Boerlaan
- stop 2 Hoge Hereweg/Oude Boerenweg
- stop 3 Onneresweg

routekaart fietstocht

Een nieuw logo was te duur

t.b.v. discussie

Raadvraag 10:

Kunt u uitleggen hoe deze keuzes (tijdstip, soort zand, hoeveelheid, etc) tot stand zijn gekomen?

Antwoord:

Bij het onderhoud wordt de zandweg opgehoogd.

Dit leidt ertoe dat het zand in de berm komt.

Op sommige zandpaden is hier te lang mee door gegaan, waardoor bermen inderdaad onder het zand verdwenen zijn. Hierover is gesproken met de SLGH en aangegeven dat **dit wordt hersteld**.

Raadvraag 11:

In hoeverre is de Nota Zandwegen in Haren meegenomen in de afwegingen van het college, voordat tot uitvoering is gegaan van onderhoud aan de zandwegen?

Antwoord:

We hebben kennis genomen van de nota. Grotendeels komt het door ons uitgevoerde onderhoud overeen met de inhoud van de nota. De specifieke onderhoudsopgave per zandweg wordt in het nieuwe beleid vastgesteld